

Список використаних джерел

1. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : закон України № 2664-III від 12.07.2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
2. Рябина Л.Н. Терминология и ее значение в теории и практике экономических отношений / Л.Н. Рябина // Экономика Украины. – 2014. – № 2. – С. 16-28.
3. Directive 2006/48/EC of the European Parliament and of the council of 14 June 2006 relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions (recast). – Available at : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0048&from=EN>.

РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ПОЛЬЩІ В 2011-2015 РОКАХ

Чайковський Я.І.,

к.е.н., доцент кафедри банківської справи

Тернопільський національний економічний університет

slawik1966@gmail.com

Необхідною умовою для стійкого економічного розвитку в довгостроковій перспективі є стабільне функціонування банківської системи.

У банківській системі Польщі останніми роками простежуються кількісні та якісні тенденції, які відображають, в основному, позитивні характеристики розвитку діяльності банківських установ.

На кінець 2015 року операційну діяльність у Польщі здійснювали 38 комерційних банків, 27 відділень кредитних організацій. Крім того, на внутрішньому ринку працюють 561 кооперативних банків (табл. 1).

Таблиця 1

Окремі показники структури банківського сектора
в Польщі в 2011-2015 роках [1, с. 19]

№	Показники	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Кількість юридичних осіб, які здійснюють банківську діяльність	642	642	640	631	626
2.	Комерційні банки	47	45	41	38	38
3.	Відділи кредитних організацій	21	25	28	28	27
4.	Кооперативні банки	574	572	571	565	561

У Польщі розбудована широка мережа кооперативних банків, кількість яких на протязі останніх п'яти років зменшилася на 13, з 574 у 2011 році до 561 в 2015 році (див. табл. 1).

Ситуація польського банківського сектора в 2015 році залишалася стабільною.

Чистий прибуток польського банківського сектора в 2014 році досяг найвищого значення в історії – 15,9 млрд зл. (табл. 2). Це було продовженням тенденції, що спостерігається з 2011 року, коли фінансові результати банків повернулися на високий рівень, регулярно перевищуючи 15 млрд зл. [2, с. 11].

Таблиця 2

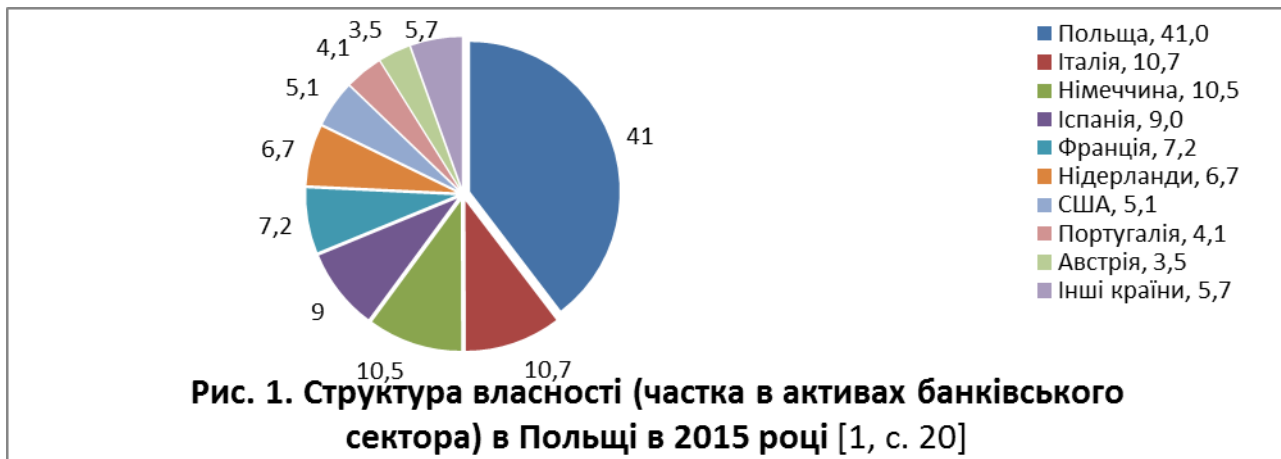
Результати діяльності банківського сектора Польщі
в 2010-2015 роки (млрд зл.) [1, с. 5; 2, с. 119]

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Чистий фінансовий результат	11,5	15,4	15,4	15,1	15,9	11,5

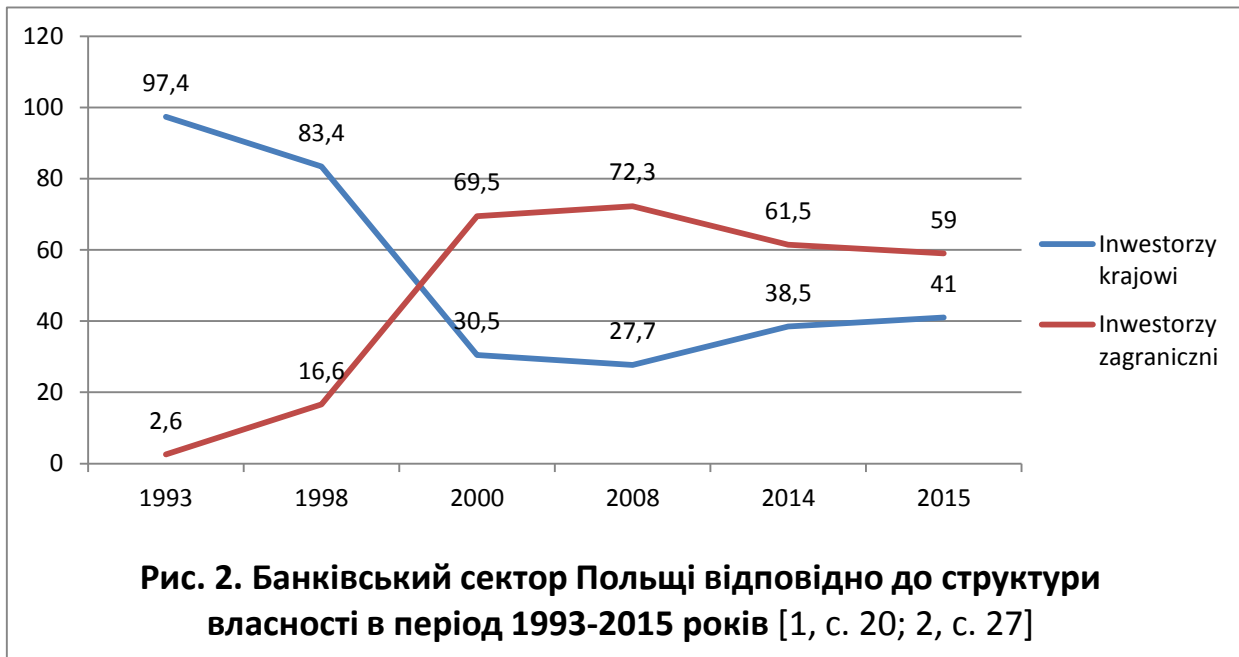
У 2015 році відбулося суттєве зниження чистого фінансового результату польського банківського сектора, що пов'язано, в основному, з банкрутством в кінці 2015 року найбільшого кооперативного банку – Кооперативного Банку Ремесла та Сільського господарства у Воломіні – SK банку. Чистий фінансовий результат банківського сектора Польщі в 2015 році склав 11,5 млрд зл., що на 4,4 млрд зл., або на 27,8%, нижче, ніж в 2014 році (див. табл. 2).

Значне зниження фінансових показників призвело до значного погіршення основних показників ефективності діяльності, зокрема збільшення витрат, з 50,9 у 2014 році до 58,5 у 2015 році, зниження процентної маржі, з 2,8 до 2,5, зниження рентабельності активів (ROA), з 1,1 до 0,7 та рентабельності капіталу (ROE), з 9,9 до 6,8 [1, с. 6, 41].

У Республіці Польща, як і в інших країнах Центральної та Східної Європи, більшість капіталу банків належить зарубіжним інвесторам, при цьому домінуючу роль відігравали інвестори з Італії (10,7%), Німеччини (10,5%) та Іспанії (9,0%) (рис. 1).

У Польщі після 2008 року, як наслідок глобальної фінансової кризи і швидкого зростання банків з польським капіталом, частка іноземних інвесторів поступово знижувалася, з 72,3% у 2008 році до 61,5% у 2014 році і до 41,0% у 2015 році (рис. 2) [1, с. 20; 2, с. 27].

Незважаючи на дуже високі збитки за кредитами в SK банку в 2015 році, стан прострочених кредитів в масштабах всього банківського сектора Польщі знизився на 0,4 млрд зл., або на 0,5%. Також зменшилася їх частка в портфелі, з 7,0% в кінці 2014 року до 6,5% на кінець 2015 року (табл. 3).

Таблиця 3

Якість кредитного портфеля банківського сектора Польщі
в 2013-2015 роки [1, с. 65]

№	Показники	2013	2014	2015
1.	Проблемні кредити (млрд злотих)	72,0	73,2	72,8
2.	Частка проблемних кредитів (%)	7,4	7,0	6,5

Висновки. У Польщі значна кількість та розбудована мережа кооперативних банків, які зайняли свою нішу в банківській системі, та відіграють чималу роль у змінах. Всі кооперативні банки контролюються польськими інвесторами.

У Польщі за 2013-2015 роки збанкрутував тільки один, але найбільший кооперативний банк. Це значно вплинуло на фінансові результати банківської системи Польщі, а також на виплати з Банківського Фонду Гарантування. За аналізований період, з 2011 по 2015 роки, банківська система Польщі,

незважаючи на зниження чистого фінансового результату діяльності в 2015 році, функціонувала стабільно. Тому відбувається підвищення репутації банківського сектора та зростання суспільної довіри в Польщі до польських банків.

У Республіці Польща, як і в інших країнах Центральної та Східної Європи та з 2016 року в Україні, більшість капіталу банків належить зарубіжним інвесторам, хоча з 2008 року прослідковується, на нашу думку, позитивна тенденція зростання польського капіталу.

Якість кредитного портфеля банківського сектора Польщі залишається стабільною.

Для розвитку банківського сектора Польщі створені сприятливі умови на основі зростання економіки, низьких процентних ставок, взаємодії органів державної влади, Національного банку Польщі та банківських установ як комерційних, так і кооперативних.

Досвід функціонування банківської системи Польщі може бути дуже корисним для України.

Список використаних джерел

1. Raport o sytuacji banków w 2015 r. / Urząd Komisji nadzoru finansowego. – Warszawa, 2016. – 147 s. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.knf.gov.pl/Images/RAPORT_O_SYTUACJI_BANKOW_2015_tcm75-47215.pdf.
2. Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2014 r. / Narodowy Bank Polski. – Warszawa. – 2015 r. – 336 s. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.nbp.pl/systemfinansowy/rsf022016.pdf>.